

۱۱۱
ملوانكە شىئىرى
مۇبايلى

شاخەوان غەنى جەمەد

۲۰۰۷ / چاپى يەكەم

ئەدرىس: ۱۱۱ ملوانكە شىئىرى مۇبايىل
نووسەر: شاخەوان ئەلى جەمەد مامۇكى
چاپ: يەككەم - بەرگى يەككەم
سال: ۲۰۰۷
نەخشە سازى: كۆمپيوتەرى ھىوا
تىراژ: ۱۰۰۰ دانە
چاپخانىھ: چوار چرا

ئەبەرىيۈەبەرايەتى گىشتىي كىتەبخانەكان ژمارەى سپاردنى
(۴۷۳) ى سالى ۲۰۰۷ ى دراوۋەتى

-۱-

من قوتابی بهر دهستی توم
له نیشق و نه وینت پر بووم
که ده رچووم له وانهی حەزت
ته نها به ما چیکت سر بووم

-۲-

گيانە ، گيانەم قوربانت بى
دل بۇگوت ، گولداقت بى
دەبى كى بى جگە ئەمن
هەموسائىك ميوانت بى

-۳-

كەى وشەى كۆچكردن جوانه؟
كەى وەرزی ئېشق بارانه؟
خۆشه وىستى ھەرسووتانه
كوانى خەندە، ھەرگريانه؟!

-۴-

له سهر سنگ وستيانه كه ت
دووكوئي سوور ده به ستم
له سهر چاوم ده تخه وينم
گهرمت ده كه م، به گري هه ستم

-۵-

بەسەر مېرگوزارى سەوزى
خاكى نەشت گوزەر دەكەم
بۆپەرستگای ئەم ئەوینە
چە پىكىك نىرگزی ئال دەبەم

-۶-

تۆرۈشتى بەبىباكى
دەستى كورپىكى تر دەگرى
من تىناگەم چۆن ئەوكاتە
بۇنىشتى رابردووت نامرى

-۷-

نەى كچە شوخى بى وىنە
ئىتر نامەى من مەدرىنە
هەموو رۆژىك لای ئىواران
ئىس ئىم ئىسىكت بىرە، بەدوینە

-۸-

پە نچە كانم ھە ئوهرىنە
ئەگەر نامەت بۇنە نېرن
چى ئاشقانى دىنيا ھە يە
بە چاوانى تۆى نە سېپىرن

-۹-

تکایه : دەستم دامینت
سوانکەرم، هاتوومه ئییره
نه پاره، نه نانم دهوی
ماچیکم بدهیتی خیره

-۱۰-

بەس گلەیی ئەمن بکە
نەباوەشتم، ماچت ناکەم
کچی ناسکی هەموو دنیا
بەچاویکی سەوزت نادەم

-۱۱-

سنگى نەرمەت ھىلانىھ يە
جىگەي نەم دوو چاوانە يە
تىناگەم ، بۇتائەو ئاستە
بۇنىشتم بەندىخانە يە

-۱۲-

ئەدبارینی فرمیسکت
دنیایا پرسە بار دەبینم
وەرە ئەگە ئما پیبکەنە
تیکە لا وبە بەئەوینم

-۱۳-

نە چرىكەى ھەرىونبولىك
دلى شىتەم سەرمەست دەبى
دەنگت ناوازيكى خوشە
واناويتەى ھەئبەست دەبى

-۱۴-

ھاتووم ئەزەرياي سۆزى تۆ
جەستەى وشكەم تەپ تەپكەم
مەمدەرە بەرشە پۆلى ماچ
نەكا ئىيۆت پەپ پەپكەم

-۱۵-

دەستتە ئەسەر گۆنەم دانى
بە يە نەجەت، پىرچەم داينە
ئە ئاۋلانكى خۇشەۋىستىت
تۈزۈك دەنوم، مە مگىرىنە

-۱۶-

بەخەيائى خەونى سەوزم
بى نارامم گوئى ژينم
وهره مائم تاهه تايه
من خاوهنى دووسه رينم

-۱۷-

دەۋاي دەردى دۇدارانى
تۇبۇن ھەموو ژىيانى
ئەي بۇرەھمىكەم پى ناكەي
ئاه.. كەسپكى بى زمانى

-۱۸-

بەردمەگرە ئەشوشەى دئەم
مى پەيکەرى بەردەمى تۆم
بەو پليکانەسەرکەوه
دانىشتووم ئەيەكەم نھۆم

-۱۹-

پەرچەم زێرین خەیاڵوی
بۆچی بەس فییری شالۆوی
وهرهسهردانی من بکه
شیعری سهوزم بۆ داناوی

-۲۰-

چەندىن چىرۆكى دىدارىم
خستە بەردەم چاۋەكانى
كە چى بېياك ئېرە رۆيى
تەرم نەكرد ئېۋەكانى

-۲۱-

وەرە ئىيوى تەرت بىنە
ماچىك بە ئىوماھە ئواسە
روومەتى من سەوز كەوہ
تاكەى پر پر بىم ئەتاسە؟

-۲۲-

شېئىر بەس بۇتۇدە نووسم
نەكا نىتر خە يائىشم كان بىتتەو
باگولى تەمەنى شىرىن
ئەتوۋى دەستت بىكرىتتەو

-۲۳-

رادەمىنم ، ئەى يار
ئە پرسىيارىك كەژيانم پىيەوۋە بەندە
خۇشەوئىستىت چەند گەورەيە؟!
بۇچى سەرقائىم ئەوۋەندە؟

-۲۴-

هینده بۆیادت گریاوم
چاوم بۆته زهريای خوینین
نهوانه‌ی که باسیان ده‌که‌ی
هاورای نیمه نین، خوینشیرین

-۲۵-

بالە گۆرەپانى نىشق
چاۋ بۇنىگاي يەك بگىرىن
خۆلەناۋ سەماۋ مەستىدا
گرنگ نىيە، گيان بسپىرىن

- ۲۶ -

جەزدەكەي نەباوہشتا بىم
بۇنىيۇ چەوانت وەك (تا) بىم
جەزدەكەم تا تەمەن ماوہ
ھەموو رۇژ نەبەردەمتا بىم

-۲۷-

نیگات دلم ده تاسینی
خه مم له بیر ده باته وه
ئای چه ند خوشه نه وشه وانهی
دهستی گهرمت، چاوی شیخرم ده کاته وه

-۲۸-

تۆھىندە بەدگومان مەبە
ئەوگە سەنىم كە پىتت وايە
خەمى نىشقى تۆھەنناگرئ
تەنھا ئائوودەى سەمايە

-۲۹-

كە چاۋى خۆت دەكە يىتەۋە
رقم نەرم دەچىتەۋە
بۇ پەرىستگای چىپەى نەرم،
نەۋىش ۋەك خۆر ھە ئىتەۋە

-۳۰-

نەو بارانانەم خۇش دەۋىن
كە روخسارت دەشۇنەۋە
نەو چۆلەكانەم خۇش دەۋىن
ئاۋى چاۋە پاكەكانت دەخۇنەۋە

-۳۱-

تۆتريفى مانگە شەوى
جوانى دەدەيت بەروخسارم
رەنگە عىشوت شىتم بكا
چاويك بنوقىنە خىرا ، زۆر بىزارم

-۳۲-

ئەنە ئېۋومى تەمەنى من
بەس وئىنەى تۆنە سووتاۋە
سەيرى بېنايى مەستم كە
ئەبتى بەژنت ئالاۋە

- ۳۳ -

خەمى دوورىيى گۈلى ھىوام، ئەكۆل ناوہ
تروسكايى ئەم ئەوينە، ئەسەرنىگام بەجىماوہ
دارشتىم ئەسەرخۇشەويستى نووسى
پەشىمانەم كەناوى تۆم ئەناويدا، دانەناوہ

-۳۴-

بەھار بەرگى خۇي دە پۈشۈ
تۈش زەرياي مان و ونەمانى
گە لاي تە مەن ھېشتا سەوزە
تۈبۈن سەرتا پاڭيانى

-۳۵-

كە مانگ بەتاسەۋە ھە ئىدىت
ماچى روخسارى رۇژ دەكات
بۆگەرم كىردنەۋەى نىشق
ئاگرى بە موحىبەت دەدات

- ۳۶ -

دهرگه‌ی نه‌وینت والا‌که
به‌رگی رووتی نه‌جه‌سته‌ی مندا داکه‌نه
نه‌ماچ نه‌نیوم بر‌فینه
نه‌به‌زامیشم پیبکه‌نه

- ۳۷ -

ئەنیو تەکیە زیکرو یادت
سەرخۆشم، حائەم گرتووہ
چیم؟ دەرویشی تەریقە تەم
دەفی نیشتم ھە ئگرتووہ

- ۳۸ -

ئىيان پىسىم ناوت چىيە؟
ئەچ شۇخىك رادەمىنى؟
گۆتم: رىجانە سەوزى تەر
ئەتوۋىي ئىنجانەى ھەوئىنى

-۳۹-

خۇم و خەمە پاكژەكانم
خۇشەويستى تۇماچ دەكەين
تا ويىنەي نىشقت دەيىن
كام باج گرانە ئەو دەدەيىن

-۴۰-

نەدەن پىركە ئەتە نھايى
نەبە وجۇرە خۇشت بويىم
دەست ئەسەر گىيانى ئەژئويە
بۇ بىيدەنگى، بۇچى نەدويىم

- ۴۱ -

که ته نیایی پراو پرت دهکا له خوی
چاو به گریان سه رقان مه که
به لام ترپه ی ناو دلی گون
له نه وینت به تان مه که

- ۴۲ -

تۆۋگۆل و خۆرژیا نمن
بەبى نىۋە ھەرگىز ناژىم
پىم بلى: ئەى يارى چاومەست
فرىشتە ، يان جە ئالادبوودىم؟!

-۴۳-

مەدالىيەي عەشق ھە ئواسە بە ملتەوہ
چونکہ من بۇنى تۆدەگرم
گەر روژئیکیش سەفەر بکەي
گوئم دنیابە دەمرم

-۴۴-

بی گومانبه مائناوایی
وشه‌ی ده‌می ناگردانه
هینده‌ی نه‌گونات رامینم
هه‌ناسه‌شم سه‌رگه‌ردانه

-۴۵-

دوای نویژ که دست هه ئده بېرم
به دهه نزاوچاوی گریان
ده ئییم: خوا به یه کمان شادکهی
تۆش نه ناخی دتتا بلن: به سووتان

- ۴۶ -

رازو نيازو ژيانى
چۈن رەنگە كەي ھەر تابلۇي تۆم
نەي كىچى لىيوسورى رووگەش
بى تۆم چى بىكەم نە خۆم؟

-۴۷-

تۆشەپابى ناو كوپكى
واى ئەدەستەم ، زۆر شىرىنى
چىم ھەيە بەقورباننى كەم
چەند نازدارى ، چەند گە شىبىنى؟!

-۴۸-

بەبرژانگى چاۋى كالت
نەمەستى مەستترم دەكەى
كۆيلەى نەوینی گونگرتووم
ئىۋارەيە! بۆكۆيم دەبەى!؟

-۴۹-

بە قوربانى ئە و شوينە بىم
كە بە سە رىياتىدە پەرى، خۆل و خاكىم
ئاشق و شىتى لىوانتم
ماچىك بىبە خىشە ، خە مناكىم

-۵۰-

ئە ئاستمدا بە شەرمەو
چاوەکانت هە ئمە هیڤه
ئە نجه ولارت شیتیم دەکن
ئە باوہشی گەرمی دتتا، بەلاوینە

-۵۱-

بېمە ناگر، دۇنيابە
خۇزگە كانت ناسووتىنم
گەر رەشە باي خەزانىش بىم
گە لاي گوئى خەونە كانت ناقرتتىنم

- ۵۲ -

بۆچی ئە دەستی ستیانه
ئەم جووتە سیوت داناو
وهره ئەوینم سهوزکه
تاخوینی نیشقم تیاماو

-۵۳-

رەنگت سېيى ، وەكۈۈ بە فر
پېستت نەرم وەكۈۈ ئۈكە
مىئىم دەگرىم بېمىئىم ،
خۆشم دەۋىيى ، ئەي بوۈكۈكە

-۵۴-

جھڙي سائي تازت ڀيروڙ
به دئي گه رمي شادهوه
گيانم قورباني په نجهت بي
بوچي نامهت نه ناردهوه

-۵۵-

شەبای شادی بنییره
گیانم تامەزرۆی پەيامە
وەك گەلای زەردی پایزم
سەوزم کەرەووە بەنامە

-۵۶-

رۇحم نە بازارى جەزت
دى، دەگەرى، ئىيوت دەگرى
ماچ ئاويىتەى ئاواز دەكا
سەدجار نە پىئاوتە دەمرى

-۵۷-

كولانەكانى نەم شارە
دەمبەنەوہ سەرىيەك رىگا
دېنە پېش و دەستم دەگرن
دەمبەنەوہ بۆيەك جىگا

-۵۸-

دەرگەي زامى كۆن مەكەوۋە
دەردى دىم بى ئەژمارە
بۇ ھېندە گلەيى دەنپىرى
كوا ئەشك لەرووتا ديارە

-۵۹-

ئەدەفتەرى بېرەۋەرىم
تەنھا نامەى تۆدەبىنم
ئىتر گۆم بەزەيى بە
دووجارىسپرەۋە ئەسرىنم

-۶۰-

وەك مۆم بۇ شەۋى بووكىنىت
دەگرىم بۆژىنى رابردووم
ئەى ئەۋكچەى ئەگە ئتابووم
بۇ ئەۋكچەى ئەدەستى چووم

- ۶۱ -

ئىيۇى وشكىم بىناسەۋە
ئەسەر كوئىمى تۆروۋاۋە
دە (sms) يىك بىئىرە
ۋەرە گوئىم بۆت دانائە

- ۶۲ -

نازانم به چیت بچوینم
وای نه نیو نهوینی مه ستم
جوانیم به نیشقی تو به نده
نه ی بیناییم، نه ی مه به ستم

- ۶۳ -

بەستە و دلى پەشپو حالم
ئە نامەى تۆ دەگە وزىنم
ئەرۆزى فالانتايندا
باسىكە گونم چى بىنم

-۶۴-

بە پەرۋشەۋە مامۇستام
پىرسىيى: ئەبەرچى راماۋى
ئەبىدەنگىما روونتە
ۋايە بۇنىشتىن سوتتاۋى

- ۶۵ -

سبە ی نیواریه دبیته لام
گوئم نیوم بو دانای
په یکه ریکی نه ناوچاوم
چهن سائیکه کپ وهستاوی

- ۶۶ -

كە خامەى دەستى كورەكەم
وئىنەى بەژنت دەنە خشىنى
دئنىامە كە قاسىدىك
نامەى تازەى توم بو دىنى

- ۶۷ -

ئەيەكەم جىزۋان فېربووين
ھەربۇيەكتىرى بەينىن
وھكوبونبول ئەباخچەي دىل
نىگاي دىندارى بدوئىن

- ۶۸ -

بەيەكەۋە گەشتىك دەكەين
پىكى جەزمان دەخۇينەۋە
ژانەكە نمان ھەئدەۋەرن
دوۋچە پىكە گول دەبەينەۋە

- ۶۹ -

كەھەنگاويك دەھاويڭى
بەرەو نەم چاۋو نەۋىنە
ۋاتىدەگەم كەۋا دىنيا
بەس نەگەن تۇدا شىرىنە

-۷۰-

ئەۋەى ئەم نامە دەينوسم
كانى حەزو سۆزى دئەمە
تەنھا داۋايەكەوتەوا،
ئىيۇم بلكىننە بەكۆئمە!

-۷۱-

هەر که ژاوهیه ک ده بینم
سهیری سیمای گه شت ده که م
توخوا خه تای منه؟، یان تو
که ده ئیی : بهش به شت ده که م

-۷۲-

ئەنە مشەو ھەتابە يانى
بۇقۇت دەئىم گۈرانى
بۇھىندە سكالە دەئىرى
مەسىحى يان مۇسلمانى ؟!

-۷۳-

تەمومژی ماچت ناروا
ئاسمانی ئیوی تەنیوم
تەنها بەبروسکە ی تەماشات
هەموو ئارامیت ئی بریوم

-۷۴-

گەر قەلاى خەم ونامۇيىت
بەسەر مائى دىم بېرىمى
دەبمە دارىك ئەجە وشە تان
بابائىدە ئەسەر قەدم ھە ئېكۆرۈمى

-۷۵-

هه‌والی مردنت بگات
تاجی سه‌روه‌ریم دینمه‌ خوار
تانه‌ و روژه‌ی که دیتته‌وه
داهاتووم ده‌دیت به‌به‌هار

-۷۶-

نەشكى نەپزىۋى چەند سائە
نەچوانەم دەپىرژىنەم
نەسەر رىگەي قوتى بخانەت
نەموو رۇژىك گول دەپوینەم

-۷۷-

ئىچىرم بۇ چاۋەكانت
كەۋا پىراۋپىن نەراز
دەبى نىشتت نەتم نەكا
تەنھا نەبەر بىمەيلى و ناز

-۷۸-

چەندتە نىيا بىم، چەند دىتتە نىگىم
تۆھپە چىراي گەشى ژىيانى
ئەناخى ئەوين رۇدەچى
چەند نەرمىنى چەند نىيانى!؟

-۷۹-

به بیرت دی خوشه ویستم
نه سهر سنگت گوئم ده چنی
نه سهر چی نه دئم دابرای
هم یادگاریت و هم ونی؟!

- ۸۰ -

ئە ئاسمانى ھەستە بىرىم
كامە وشە تەرۈسەوزە
دەيكەمە گۈنكى پاكژ
بۇنەكچەي بالاي بەرزە

- ۸۱ -

بىچمە ھەر شوئىنى، جىگەيى
پىر بەگەرۇوم ھاوار دەكەم
ناوئىك ئەناوى تۇ بچى
ھەر سى چوار وشەى ئى دەبەم

- ۸۲ -

سەرم بە کتییی داگرت
تیکەن بە جیهانیکی دی
ئیتەر فرمیسکم نه وهستا
گریام بوگریانیکی دی

- ۸۳ -

بێپه‌روا دیمه به‌رده‌مت
تاوی له‌گه‌ن لیوت ده‌دویم
هه‌رمه‌ن ده‌بم به‌گوئی ته‌ر
له‌تویی ئینجانە که‌ت ده‌رویم

- ۸۴ -

دەستم وەکو کە مانچەیی
قژم وابە دەستتە وەییە
دێم ئە چاوانت دە پرسم
کوا فرمیسک، گوئم هە یە؟!

-۸۵-

نیمہ سیبہرمان نہوینہ
ہہ ناسہی پاکمان شہرہ
کی پیگی گوتی: داہاتووتان
دوارہنگدانہوی سہرہ

- ۸۶ -

چاوت وەكو كانى واىه
بۇ دىتتە نىكى دەنگت نايه
چى ئەخەم و نازار دەكەى
ئەوا وىنەت ئەدەستمايه

- ۸۷ -

شیعرم وهکو مه دایایه
به ملت هه ئیده واسم
ئه وکاته وهی تۆ ده ناسم
ئه سه وزیدا وهک ریواسم

- ۸۸ -

مەرام بۇزامىڭم بېنە
من تائىت ئەلا ناھىلم
گەرىدە نىيۇتۇپىيى تۆم
بۇچپە شەۋانت وىلم

- ۸۹ -

ئەگەر رۇژنىك ئېم توورەبۇوى
ئەگەر ويستتە بېسوتىنى
پېويست بەگەيى ناكە
تادىل ئەجەستە بېرپىنى

-۹۰-

تۆشۈرىنى ھېندەي ژيان
من ھەربەباران تەپنابەم
تۆپر ئەوينى ئەي گيان
من بەجاری پەپپەپنابەم

-۹۱-

فرمیسکی شیعرم پاکڑہ
تابہ رومہ تتا بیٹہ خوار
گولی رشت لی و ہرناگرم
لیوی سوورت بیٹہ یہ کجار

-۹۲-

سەفەر مەكە كىچى نازدار
بانە فرمىسك نەگە وزىم
تۆكە ھەتتە نە كىردووھ
بۆچى بە جى دىلى رىم

-۹۳-

گوئىم گەر دووريت دەريابى
دنياپە من ئاسمانم
ئەگەر رۇژىكېش ئاسمان بېت
مەترسە! ھەورى بارانم

-۹۴-

ئەباوەشی گەرمت دەنووم
باتۆزیک ئارام بېمەو
بەرەو هەواری خەیاڵ و
چەند یادگاریکت بچمەو

-۹۵-

دلم دەفرى، داناسەكنى
بەرگى سپىت داپپوشىوہ
وہكونە ھەنگىكى سەرشىت
نىوہ رىگەى ئىوتى بىرپوہ

- ۹۶ -

لە ھەر نیگایەکت شیعری
دەھۆنمەو، پڕ لەخەندە
گەر ووت چیژی ناوازیكە
دئی من پێپهوه بەندە

-۹۷-

كانى بنارم ئېل مەكە
ئاوى سۆزم بخۆرەوہ
جارىك و نمكە ئەمە ستىت
بۆنە بەد لام بېرۆرەوہ

-۹۸-

رق ھەئمەگرە، تووپە مەبە
باشە قام و كۆلەنەكان
بەرگى تارىكى نە پۆشن
بەبار تەقائى رەشى ئاسمان

-۹۹-

ھەمىشە بە خەيالى تۆ
دەچمە ھەر ھەموو شۇنىيىك
ئەگەر سەوزىت گەرمم نەكا
دانا پۇشرىم بە ھىچ نۇنىيىك

-۱۰۰-

خۆزگە دەبوومە كىيىن
ئەيەكى ئەدەستەكانت
ئەبەردەمتا كراوہ بام
ئەيەكى ئەوانەكانت

-۱۰۱-

سه وزایی به هار دلگیره
که خوی به ناشقان دهبه خشی
وای له دیمه نی جوانت
گیانه پیم دهبه خشی، به شی؟!؟

-۱۰۲-

چاوه کانت بیدار مه که
دهرگه‌ی دئم داخستووه
مه حائه بیمه پیشوازیت
بیری نیشتم ون کردووه

-۱۰۳-

زۈۈكە بەم شەۋە درەنگە
رازى پەنھانىت ھە ئېرئە
نەۋا تىشكى خۇر دياركە وت
گوئم گۇرانىيەك بېرە

-۱۰۴-

كەبى تۈۋرەيىت ھەلدەكا
سەرتا پاكىيانم دەلەزى
نەگەر بۇ بەزىت نەنووسم
نووكى پېنووسم دەتەزى

-۱۰۵-

ئە ناو ئە ئېوومى وئىنەكان
تە ئھا وئىنە يەك دەئاسم
ئە وئىش سەوزى دا ئېئوشىوھ
خۇم بە سۆزى ھە ئدەئواسم

-۱۰۶-

چه ند خوش بووکابووس نه بووایه
شه و روژ نه لات دانیشم
نه سه ر دارتیلی په نجه ی ته پر
به نارامی هه ئینیشم

-۱۰۷-

خەۋ بە مردنەم دەبىنەم
(SMS) ئىكى تۆ دەگات
بەبى ئەۋەى بىرپار بەدەم
دەرگەى ژىنەم ئى دادە خات

-۱۰۸-

بەخەيان بوومەتە پردىك
تۆش بەسەرمارادەبوورى
پراو پرى ئەتوورەيى
خانى خانى ئەسەبوورى

-۱۰۹-

تۆبە ھەشتى ئەم دىيائەي
من گۆنە كانت بۆن دەكەم
ئەبالاكەت جوانترىيە
ئىتر بۆ دلت پى ئەدەم

-۱۱۰-

نامەوى گۆرانىيەك بىم
هەموو كچىك بىملىتەۋە
رىگە دەدەم ھەتا ئەبەد
بىرىنەم بۆت بىكولىتەۋە

-۱۱۱-

ئەھىلانئەي چاوم بنوو
بەھاوار راتناچلەكېنم
چونكە ھەتا دنيا ماوھ
بۇبزەكانت ھەوئېنم

سوپاس و پېزائىم بۇ :

- نووسەرو رەخنەگرى لاو كاك (رابەر فايق)ى
شاعىر لەمەر پېداچوونەو و دارشتنەو وى ئەم
ملوانكەيە.

- كاك ئاشتى رۇژنامە فرۇش بۇ لەچا پدانى ئەم
نۆبەرەيە و هاوكارى كاك (نەھرۇ عەلى)
و (خەبات تۆمارى) شاعىر.

- نوسىنگەى كۆمپىوتەرى هيو.

- هەموو ئەوانەى خۆشم دەوئىن.